

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: Helyben: 1 óra 60 f., 3 óra 1 K 80 f., 6 óra 1 K 160 f., 12 óra 1 K 320 f. Vidéken: 1 óra 70 f., 3 óra 1 K 90 f., 6 óra 1 K 180 f., 12 óra 1 K 360 f.		Főszerkesztő és lapkiadó: Baranyay Lajos. Felelős szerkesztő: Major Mihály.	Megjelenik: minden hétfőnap este 6 órakor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szánt István-tér 1. Telefon 208. Egyes események kaphatók a dobánytársaságban.
--	--	--	--

Székesfehérvár, 1913. péntek.

Közygylés. Aki még nem látott közgyűlést, különösen vármegyei és városi közgyűlést, annak bizonyára nagyon helyes fogalmait vannak róla. Ugy képzeli, hogy ott minden pontot megtárgyalnak, vagy legalább is végighallgatnak és mellette vagy ellene foglalnak állást. Pedig de csalogdik. A közgyűlés tagjai rendszerint csak egy pont érdekli a tárgysorozatból, ami politika, tisztviselőválasztás, vagy árlejtési história szokott lenni. Erre zárt sorokban jelennek meg, mindegyiknek van mondani valója hozzá, vitatkoznak, korteskednek, gorombáskodnak, gyanúsítanak, sértegetnek és mikor már egészen izzóvá tették a hangulatot, szavaznak és távoznak. Mit törődnek ők a közgyűlés többi anyagával. Vegyük csak például a hétfői vármegyei közgyűlést. Zsúfolt terem, mert egy kis politikai becc van készülőben. Lehet tehát szakértelem nélkül is hozzászólni, lehet szellemeskedni, szónokot zavarni, elnyölnödni, egy kis gyanúsítást elröppenteni, no meg sze-

mélyeskedni. Így is történt. Szavaztak és távoztak. Egy része még csak bevárta a közigazgatás államosításának vitáját, akármondani szavazását, de ezután a zsúfolt terem tétovgani kezdett. Csupán a tisztviselőket és néhány mohikáknak maradt bizottsági tagot érdekelt a közgyűlésnek hátralevő anyaga, ami nem kevesebb, mint kétszáz és egynehány pontból állott s amelyek között talán akadt volna még néhány érdemes pont is. — Ugy kellene tenni a közgyűlés tagjaival is, mint az ételben válogató gyermekkel a mamája. Nem mondja meg mikor szerezvirozzák a kedvenc fogást. Talán el lehetne érni egy kis kényeszerérdelklődést a nem politika és választási tárgysorozat iránt is.

Elkeserítették a vasutasokat. Három héttel ezelőtt karambol volt a fiúmei fővonalon. Nem is vérbeli karambol, csak amolyan rossz váltózás és egy kis fölborulás. Ezt a kis fiókszerencsétlenséget a zágrábi tüzletvezetésnek egy kemény ukcra kövötte. A forgalmi tisztviselők-

nek nem szabad engedély nélkül távozni az állomásról, szolgálat előtt hat órával otthon kell lenniök, pihenni és szeszese italoktól tartózkodni. Ha tehát csak a szomszéd faluba akar menni szabad ideje alatt, vagy pusztán lévén, a községbe szeretne bemenni, ezért legalázatosabb kérelemmel kell fordulnia az igazgatósághoz. Mire megkapja az engedélyt, a szabadnapja természetesen már vagy harmadszor is elmúlt s ha esetleg sürgös családi vagy háztartási volt a távozás akarásnak oka, a szabadságtól teljesen megfosztott tisztviselő elkeseredettségében legfeljebb a fogait szoríthatja össze, vagy pedig úgy kell intéznie ügyeit, hogy hét-számra előre tudja, ha állomá-sárgó távozni akar. A bölcis igazgatóság a rendeletet ki tudja adni, de azt nem magyarázza meg, hogy bölcsességét miként lehet megvalósítani. Talán csak nem gondolja, hogy ezzel megakadályozza a karambolt? Vagy igen? Akkor igazán naiv bácsik ők.

A város rovarosa. Elismerés

adassék Simon Sándor tb. rendőrőfkapitányunknak, hogy az emberiség legszerencsésebbébbjei, az elmezavarodottak érdekében felemelte szavát. Eddig a városház börtönnek csúfolt odúikba, köznyelven rovarosáiba dugták a szegény örülteket, míg valamely intézetben elhelyezhették. A város „rovarosa“ annyira egy szörnyűség hely, hogy a legelemből humanizmus még a közbotrányt okozó részeg alkoholosbődönöket, toloncokat és rendőri kihágást elkövetőket sem engedni odaszárni. Még kevésbé lehet és szabad azokat a felebarátainkat, akik iránt csak a legbensőbb részvétellel tudunk lenni. Reméljük, hogy a tb. rendőrőfkapitány kérése nem utazik ad akta, hanem tesznek is valamit. — Kérem, a huszadik században vagyunk.

Naptár.

Augusztus 1. Péntek.
 R. Kath.: Vasas sz. Péter.
 Pro: Vasas sz. Péter.
 Gör.: Makrina.
 Nap kel: 4 ó. 37. nyugszik 7 ó. 34.
 Hold kel: 2 ó. 31. nyugszik 7 ó. 22.

Gróf Tisza István

és a magyar katolicizmus.

(Folytatás.)

A katolicusok az autonómiájukat megkapják, hogyha . . . stb. Ez a Tisza-féle ígéret célzata. Tehát már nem abszolúte ígéri, hanem csak esetleg. Junktimmal. Feltevélek alatt, melyeket nekünk — a győztes díktál.

S mik ezek a feltételek?

A fenti szövegben megtalálhatjuk azokat akárci. Tisza nagy nyomatékot tulajdonít nekik, mert már az autonómia ígéretet megelőzőleg is célozgat rájuk s rögtön utána nyíltan hangoztatja, nem tévén semmi különbséget a „katolicus társadalom forró óhaja“ (ugy is mondhatta volna: régi jogos követelése) és a protestáns felekezet azon „rég (i) óhaja“ között, hogy a nekik (néhány év óta, jelszerű gróf Apponyi, Albert kultuszministersége óta) juttatott állami dotáció helyett a katolicus egyházi va-

gyonnal arányos értékű alapokat nyerjenek az — állam pénzéből.

Ne értessünk félre, nekünk nem az ellen van kifogásunk, hogy az állam segíelyezi a nem katolicus felekezeteket. Arról sem vitáznánk sokat, hogy ha már segíelyezi, költségvetésről-költségvetésre megállapítandó segély alakjában támogassa e őket, vagy pedig állandó alapszerű dotációkat juttasson-e nekik. Ezeket a segélyeket ugyan 62 százalékban in concreto mi, katolicus adózók nyújtjuk a protestánsoknak; az ő adójukból bizony nagyon kevés jut nekünk; de ezeket a lappáljákat a mi türelmünk és békeszeretünk nem szokta hánytorgatni.

De az ellen — nem is csak a „türelem“, „a valódi rokonszenv és rokonérzés“ nevében, hanem egyszerűen a jog és igazság elemi követelményei alapján — tiltakozunk kell, hogy gróf Tisza István egy sorban, emlegesse, és junktimmá-forrassza a mi jogos tulajdonunk visszaszolgáltatását a tiszta nobilesseből, önként adott és adandó ingyenszegélyekkel. Ami nem az ál-

lamé, hanem a miénk s aminek tényleges élvezete csak az új államrendi átalakulások zürzavarában a főgyurui jogoknak az alkotmányos kormányrendszerbe való bekezelésének lázas, kiforratlan sietségében siklott ki a kezünkbe annak visszaadását bármilyen ellenáldozat vagy terhes ellenszolgáltatás feltételéhez kötni, egyszerű merénylet a jog és igazság ellen s ugyanakkor nyílt hadüzenet a magyar katolicizmusnak.

A helyzet itt tökéletesen ugyanaz, mint mikor valaki egy talált vagy bitorolt jószágot csak súlyos ellenszolgáltatások ellenében hajlandó kiadni a jogos tulajdonosának, ami lényegében közönséges uszorapolitika. És hogy ezt az uszorapolitikát a katolicizmussal szemben éppen a protestánsok egyházi főgondnoka akarja érvényesíteni, még pedig éppen a türelemre és a mi rokonérzésünkre appellálva ez kétszeresen tapintatlan és kihívó eljárás, melynek sértő voltát csak az nem érzí, akit az ügyesen megvalogatott jelszavak diplomatikusán kieszelt kongiomerátuma megkábit.

Mi nem tudjuk a magyar protestantizmust annyira lenézi, hogy feltehetnők róla, hogy pusztá anyagi nyereszkedés vágyából gróf Tisza István felekezeti uszorapolitikájával azonosítja magát. Legkevésbébbé pedig, hogy a jogfosztásba való beleegyezésünket a mi türelmünk és rokonérzésünk hánytorgatásával akarná kierőszakolni.

Nem; ismételjük, nem a protestánsok segíelyezése ellen szólunk, de a régi jogi tartozás teljesítésének belekeverését problematikus és jogilag nem sürgös újabb segélyezések ügyébe s ezzel a katolicus vagyoni jogi jellegének elmosását vagy az állami segélyek kategóriájába való testlyeszítést — ami lényegében szekularizáció — merényletnek és hadüzenetnek tartjuk a katolicizmussal szemben. És nem tehetjük fel a magyar protestáns társadalom zöméről, hogy rég kivított autonómiája mellett újabb bonifrikációkat várjon az államtól, mielőtt a katolicusok is mindeneke-lőtt autonómiájukat meg nem kapták.

(Folyt. köv.)

Sövegjártó János hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete.

AKKOR: ÖZV. KANEL ANTALNÉ
 ÖLCSŐ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

tárhozó alatt el nem készített-belső szerezési és a városi hálozattal leendő bekötést, a városi műlátszó, háztulajdonosok költségére elkészítési s a felmerült költségeket tőle közzadók módjára, kamataival együtt behajtandó, sőt ezen felül a műlátszót esetleg bírsággal is sújta.

Székesfehérvár, 1918. július hó 30 án.

A városi hatóság nevében:

Dr. Morákos Lajos

polgármester helyettes.

Varga Elemér.

műsz. tanácsos, mint előadó.

TEJCSARNOK

: ÁTVÉTEL :

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a

Budai-ut és Várkörút sarkán levő

TEJCSARNOKOT

átvettem és azt a legkényesebb igényeknek megfelelően vezetem tovább. Árucikkeim elsőrendűek és fűtlenül tiszták. Pontos és szolid kiszolgálásra nagy súlyt fektetek. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Deák József.

APRÓHIRDETÉSEK.

Állami tisztviselő uri családnál lakást és teljes ellátást keres. Mielőbbi szives megkeresések Horváthné és Rónai papírkereskedésébe, Kossuth utca 15. kéretnek.

Strapa kerékpár majdnem új szabadonfutó eladó Szénatér 11.

Jancsár-utca 6. sz. alatt egy jó karban levő berkocsi hozzátartozóval együtt eladó.

Kerékpár alig használt eredeti Puch kontrafészes szabadonfutó elutazás miatt olcsón eladó. Sörpince-utca 30.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet Deák Ferenc-utca 4. sz. alatt raktáron tart és elad házhozzállítva: 1. r. poroszszemet 4,40, szápári szemet 2,80, palotai szemet 1,40, aprított tűzfát 3,20. 1. r. cement, égetett mész, nádfonat, oltott mész is kapható.

Rácz-utca 18. sz. ház harálest miatt szabadkézből eladó. Bővebb felvilágítás Rácz-utca 28. sz. alatt Virág Józsefnétől nyerhető.

Műhelynek és raktárak us alkalmas, nagy istálló agasztusra kiadó Széchenyi-utca 26. sz. alatt.

Korcsok háromszobás lakást melék helyiségekkel, lehetőleg közel a belvároshoz. A címetek e lap kiadójavatalába kérem.

Egy fiatal ügyes mészáros és hentességédet felvesz Marschall Nándor, Kossuth-utca.

A Kath. Háztulajdonosok csalódott-humában elhelyezést keresnek, szakácsnők, gazdasszonyok, minde-més lányok s egy ügyes gépirónó. — Egy belvárosi emeletes ház jutányosan eladó, bővebbet fenti intézetnél, Csonka-u. 1. b) sz. a.

Mindenemű kárptos munkát háznál és házok kívüli jutányosan áron elfogad egy helyben mint vidéken Mondschein Károly kárptos Hal-tér 17.

Két jó házból való fut tanulóknak felvesz Kalóczy Gyula festő Basa-utca 4.

Vendéglő áttelepítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget és m. t. vendégeimet, hogy Öreg-utca 2. szám alatt volt

vendéglőmet
Öreg-utca 6. szám
alá helyeztem át.

Midőn kitűnő minőségű ételek és italok pontos kiszolgálásáról biztosítottam a n. é. közönséget, egyben további becses pártfogásukat kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Denkovic János,
vendéglős.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakszerűen készítenek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legértékesebb varrógép-üzlete, Székesfehérvár, Nádor-utca Töltényi-ház.

A huszfogyasztó közönség figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a huszfogyasztó közönséget, hogy a **Berényi-utca és Öreg-utca 23. sz. a.** üzleteimben elsőrendű sertéshus, borjúhús és marhahús kapható. Sertéshus 1 kgr. 1-60 K, comb 1-60 K, hasa 1-36 K, borjúhús 1-40 K, marhahús 1-60 K és 1-68 korona.

Kiváló tisztelettel

Vinc József,
hentes és mészáros.

PROHASZKA PÜSPÖK MŰVÉSZI BRONZPLAKETTJE.

A Katholikus Sajtóegyesület kiadásában megjelent és kapható annak a művészeti ezüst plakettnek kicsinyített bronzból készült másolata, melyet a nagy püspök 30 éves jubileuma alkalmából négy fővárosi katolikus egyesület-től kapott emlékként. A plakett Zs. Csizsér János szobrászművész pompás munkája és a székesfehérvári püspököknek eddig legsikerültebb képe.

A plakettek darabonként 10 koronáért rendelhetők meg a Katholikus Sajtóegyesület központi irodájában (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.), ahonnan az összeg előzetes beküldése esetén portómentesen küldik meg a rendelőknek.

Ugyanez a plakett márványba is megrendelhető darabonként 20 koronáért, de ezek elkészítése időbe kerül s így arra várni kell.

Megrendelhetők a plakettek a Szent István Társulat könyvkereskedésében is (Budapest, IV. Kecskeméti-utca 2.), ahol azok árusítását szíveségből elvállalták.

➔ Székesfehérvárott KLÖKNER-nél kaphatók. ➔

Veszprémi kiállításon 1904.
Éremmel kitüntetve!
Pécsi országos kiállításon 1907.

Zongorák!
PIANINOK! — HARMONIUMOK!
A leghíresebb bécsi gyárosoktól: EHRBAR, FÖRSTER, STINGL, HOFMANN és CSERNY, stb.

Állandóan nagyraktáron vannak bármilyen **HANGSZEREK,** részletre és bérbé is kaphatók legolcsóbb árak mellett.

Szigoruan szabott szolid árak.

Szigoruan szabott szolid árak.

Zongorák	600	K-tól feljebb
Pianinók	450	
Harmoniumok	70	
Cimbalmok	70	
Cimbalmok pedállal	130	

➔ 10 évi jótállással. ➔
Javítások és hangolások a legutányosabban eszközöztetnek.

HEIN MÁRTON
a Dunántul legnagyobb műhangszerkészítő telepe.
Kossuth-u. 2. és Simor-u. 37.

A „Valódi“ : Franck: kávépótiék ismertetőjele a kávédaráló.
Gyakran utánozzák.
Azért óvatosság a bevásárlásnál!
A „Valódi“ : Franck: a legjobb hazai nyersanyagból készíttetik.

— Gyár Kassán. —

